

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
17.K.33.628/2017/5.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a
ügyvéd által képviselt **Magyar Hírlap Kiadói Zrt.**
felperesnek a dr. _____ által képviselt **Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság**
Médiatanácsa (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) alperes ellen a médiaszolgáltatási ügyben hozott
1296/2017. (XI. 21.) számú közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében meghozta a
következő

Í t é l e t e t

A bíróság a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az állam javára, külön felhívásra fizessen meg 30 000 (Harmincezer) Ft
feljegyzett eljárási illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Fővárosi
Törvényszékhez címezve, de a jelen bíróságnál kell elektronikus úton benyújtani. A másodfokú
bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérelmére azonban
tárgyalást kell tartani. Tárgyalás tartását a fellebbező fél fellebbezésében, illetve az ellenfél
csatlakozó fellebbezésének (fellebbezési ellenkérelmének) kézhezvételétől számított 8 napon belül,
a fellebbező fél ellenfele pedig a fellebbezés kézhezvételétől számított 8 napon belül kérheti. A
határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes állampolgársági bejelentés alapján hatósági ellenőrzést folytatott le a felperesi
médiatartalom-szolgáltató www.magyarhirlap.hu címen elérhető Magyar Hírlap Online és a Magyar
Hírlap című nyomtatott sajtótermékében a 2017. augusztus 9. napján megjelent *Fekete földrész*
című cikk miatt. A kifogásolt cikkben a szerző Afrika jelenlegi gazdasági-, politikai, társadalmi
nehézségeivel, és a földrész irányából Európát érő kihívásokkal, vélelmezett veszélyekkel
foglalkozott. A szöveg első három bekezdése Afrika jelenlegi nehézségeire utalt, megemlítve a
kontinens lakosságát a múltban érintő rabszolga-kereskedelem és gyarmatosítás embertelenségét. Az
ezt követő szövegrészben a szerző a problémák okait magyarázta. Afrika népességének alakulásával
kapcsolatban kifejtette, hogy a nagy földrajzi felfedezéseket követően ronsolódott Afrika
demográfiai szerkezete; az észak-amerikai ültetvényes gazdálkodás munkaerő-szükségletének
kielégítése céljából ebben az időszakban több tízmillió fekete-afrikait hurcoltak rabszolgaként

Amerikába. Ez egyrészt leírhatatlan emberi szenvedésekkel járt, másrészt azt eredményezte, hogy Afrika népessége 1830 körül Európa népességének alig több mint egyharmada volt. Ezt követően a szerző a cikkben azt feltételezte, hogy száz év múlva ez a demográfiai folyamat az ellenkezőjére fordul: Afrika népessége az európainak a hússzorosa lehet. Az írás harmadik részében a szerző azt az elméletét taglalta, miszerint a világ láthatatlan urai szándékosan idézték elő az afrikai népességrobbanást, amelynek az lesz a következménye, hogy embertömegek feleslegessé válnak, és Európába vándorolva fel fogják számolni a nyugati civilizációt. A szerző olyan jellemzőkkel illette az afrikai népességet, hogy *„globális veszélyes hulladékká tett embernek látszó tárgyak százmilliói”, „bevándorlóknak nevezett globális veszélyes hulladék”,* és olyan kijelentést tett, hogy *„az afrikai népesség tökéletesen feleslegessé vált, nincs és egyre kevésbé lesz, marad számára hely a Földön”.*

Az alperes 2017. november 21. napján kelt 1296/2017. (XI. 21.) számú határozatában megállapította, hogy a felperes a fenti cikk közzétételével megsértette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 17. § (2) bekezdésében foglalt, kirekesztésre alkalmas médiatartalmak közzétételét tiltó törvényi rendelkezést, és ezért a felperest 75 000 Ft bírsággal sújtotta, és a jogsértés megállapításáról hírt adó közlemény közzétételére kötelezte. Előírta, hogy a közleményt a Médiatartalom-szolgáltató a jogsértést megvalósító internetes sajtóterméke honlapjának nyitóoldalán úgy köteles közzétenni, hogy a honlap megnyitásakor a teljes információ olvasható legyen a közzétételtől számított hét napig folyamatosan.

A határozat indoklásában rögzítette, hogy a médiatartalomban azonosítható közösséget (az Afrikából Európába érkező bevándorlók közösségét) a szerző homogén, a külvilág számára érzékelhető, csoportképző tulajdonsággal bíró közösségként kezelte, amelyet nemcsak saját tagjainak meglévő tulajdonságai, hanem a velük szemben állóktól való megkülönböztetésük is egybekovácsolhat. Ezt a közösséget a szerző az európai társadalmakra veszélyes, az európai civilizációt a jövőben felszámoló csoportként írta le, tagjait tárgyknak, veszélyes hulladéknak nevezte. Emellett a többségi társadalomtól – így elsősorban az európai társadalmaktól – való különállásukat igyekezett elérni, hiszen nemcsak „globális veszélyes hulladék”-nak minősítette az általa csak „embernek látszó tárgyként” aposztrofált lakosságot, de azt is állította, hogy teljes mértékben feleslegessé váltak, nincsen számukra hely a Földön. Mivel a cikk az afrikai bevándorlókat homogén csoportként kezelte, alkalmas lehetett e csoport valamennyi tagjával kapcsolatos megítélés, sztereotip gondolatok, vélemények kialakítására vagy felerősítésére, és ebből adódóan velük szemben ellenséges, kirekesztő érzelmek kialakulását eredményezhette. Azáltal ugyanis, hogy a szerző az afrikai népességet alacsonyabb rendűként ábrázolta, az érintett közösség elszigeteltsége, a társadalom egyéb rétegeitől való idegensége, különállósága mellett foglalt állást. Általánosítva tárgyknak vagy veszélyes hulladéknak nevezni az Afrikából érkező bevándorlók teljes közösségét a véleménynyilvánítás olyan formája, ami nem egyeztethető össze a demokratikus nyilvánosság szabta jogi keretekkel. Nem az írás témája, hanem annak feldolgozásmódja, illetve azon üzenete adott okot a jogsértés megállapítására, amely szerint az afrikai népesség egy „feleslegessé vált” homogén közösség, akik számára „nincs és egyre kevésbé lesz, marad hely a Földön”.

A határozat ugyanakkor rögzítette azt is, hogy a vizsgált médiatartalom az Smtv. 17. § (1) bekezdése által tiltott gyűlöletkeltésre nem volt alkalmas.

A bírságszabás alapja a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 187. § (3) bekezdés b) pont bc) és bf) alponja, a közzétételre kötelezés alapja pedig ugyanezen bekezdés c) pontja. Az alperes a jogsértés óta eltelt

hosszabb időtartamra tekintettel az utoljára hasonló jogsértés miatt kiszabott, bírságmaximum 0,1%-ának megfelelő bírságösszeget nem emelte. A közzétételre kötelezés szankciót az alperes azzal indokolta, hogy a vizsgált médiatartalom kárt okozott a demokratikus nyilvánosságban, ezért indokolt a határozatról a nyilvánosságot minél szélesebb körben tájékoztatni. A honlapon hét napig látható közzétételt az elérni kívánt céllal arányosnak ítélte ahhoz, hogy a közönség megfelelő módon értesüljön a jogsértésről.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának jogsértés hiányának megállapításával és a szankció törlésével történő megváltoztatását, másodlagosan pedig a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint nem vitás, hogy a határozattal érintett cikk a tényszerűsége túlmenően karakterisztikus véleményt nyilvánított az afrikai kontinensen tapasztalható radikális népességrobbanásról és annak Európát is jelentősen érintő lehetséges következményeiről. Nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy a szerző részletesen kifejti álláspontját az afrikai lakosságot évszázadokkal ezelőtt érintő rabszolga-kereskedelem elfogadhatatlanságáról és embertelenségéről, valamint a nyugati civilizáció történelmi felelősségéről. A cikk tényből tényre, történelmi eseményből történelmi eseményre levont következtetéseket tartalmaz, ennek következtében a véleménynyilvánítás keretei között értelmezhető. Köztudomású tény, hogy az illegális bevándorlás korunk egyik legjelentősebb problémája, és hogy az Afrikából érkező illegális bevándorlók társadalmi beilleszkedése sok esetben kudarcot vall, ahogy az afrikai népességrobbanás és annak beláthatatlan humanitárius következménye is köztudott. Ezek okán a cikk nem éri el azt a szintet, ami az Smtv. 17. § (2) bekezdésének megvalósulását eredményezné, hiszen nem ösztönöz senkinek a kirekesztésére. A kirekesztés jogi fogalma aktív magatartásra történő felhívást jelent, amit a cikk nem tartalmaz.

A felperes hivatkozott keresetében az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) számú határozatára, valamint indítványozta alkotmányossági normakontroll eljárás kezdeményezését az Mttv. 187. § (3) bekezdés c) pontja Alaptörvénybe ütközésének megállapítása iránt. Álláspontja szerint a jogszabályhely utolsó fordulata olyan korlátlan lehetőséget biztosít az alperes részére, amely sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdéseit (a véleménynyilvánítás szabadsága), továbbá a XXIV. cikk rendelkezéseit (tisztességes eljáráshoz fűződő jog), mert semmilyen jogszabályi korlátot nem teremt sem időben, sem szövegterjedelemben arra nézve, hogy milyen módon és tartamban lehetséges a közlemény közzétételére kötelezés, a bíróságnak pedig nincs felülmérlegelési jogosultsága. Ez a szabályozás olyan súlyosan sérelmes a médiatartalom szolgáltatók számára, ami helyes jogalkalmazással sem kiküszöbölhető.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, perköltséget nem igényelt. Hangsúlyozta, hogy nincs jelentősége a határozatban megállapított jogsértés szempontjából, hogy a bevándorlás mennyire számottevő jelenkori probléma és milyen következményei jelentkeznek. A kirekesztő tartalom vizsgálata során az adott médiatartalmat annak tartalmi, kontextuális értelmezése alapján kell megítélni. Ezen vizsgálat során az aktuális társadalmi, közéleti viszonyok és események – mint kívülálló körülmények – nem vehetők figyelembe, az adott tartalom önmagában is lehet alkalmas kirekesztésre. Az Smtv. 17. § (2) bekezdése szerint a kirekesztésre alkalmas médiatartalomnak nem kell aktív magatartásra ösztönöznie, felhívnia. Önmagában annak a médiatartalomnak a közzététele is jogsértő, amely alkalmas a kirekesztésre, és ez a megtámadott közösség sérelmének reális esélyét hordozza. Nem tényállási elem tehát az, hogy a szóban forgó közösség tagjai ténylegesen szembesüljenek a médiatartalom negatív következményeivel.

Az alperes álláspontja szerint a kirekesztés alkotmányjogi értelmezése körében a 165/2011. (XII. 20.) számú alkotmánybírósági határozatban foglaltak irányadók. Ebben a határozatban az

Alkotmánybíróság már vizsgálta az Mttv. alaptörvény-ellenességét, és a felperes által kifogásolt rendelkezés tekintetében megfelelést állapított meg. A médiahatóság nem szabhat ki parttalanul jogkövetkezményt, mert a jogkövetkezmény alkalmazásának általános elveire, így a fokozatosságra és az arányosságra mindenkor tekintettel kell lenni. Az alkotmányossági normakontroll eljárás kezdeményezése tehát az alperes megítélése szerint nem szükséges.

A kereset az alábbiak szerint nem megalapozott.

Tekintettel a felperesi kérelemre, a bíróságnak az ügy elbírálása során először abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az Mttv. 187. § (3) bekezdés c) pontjának alaptörvény-ellenessége megállapítása iránt kezdeményezze-e az Alkotmánybíróság eljárását.

Az Mttv. 187. § (3) bekezdése szerint „*A Médiatanács és a Hivatal – a (7) bekezdés figyelembevételével – a következő jogkövetkezmények alkalmazására jogosult:*

(...)

c) a jogsértőt kötelezheti közleménynek vagy a határozatnak a jogsértő internetes honlapjának nyitóoldalon, sajtótermékben vagy megjelölt műsorszámban történő közzétételére a határozatban meghatározott módon és ideig,

(...)”

A Pp. 339/B. § szerint „*Mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.*”

A bíróság megállapította, hogy a kifogásolt jogszabályhely az alperesi hatóságnak nem ad korlátlan diszkrecionális jogot a közzététel módjának és idejének megállapítására, azaz a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata során, ha a mérlegelés a Pp. 339/B. §-ban foglaltaknak nem felel meg, a bíróságnak joga van e körben is a megtámadott határozat felülvizsgálatára, akár annak megváltoztatására. Tehát az alperesi hatóság a felperesi állásponttal ellentétben nem gyakorolhatja önkényesen a közzétételre kötelezés mint jogkövetkezmény alkalmazását. Mind a közzététel módja, mint annak ideje – arra irányuló felülvizsgálati kérelem esetén – a bírósági felülvizsgálati eljárás tárgyát képezi. Így a bírósági kontroll kizárja a joggal való visszaélés lehetőségét.

A bíróság kiemeli, hogy a 165/2011. (XII. 20.) számú alkotmánybírósági határozat ugyan az Mttv. jelen perben kifogásolt szakaszát kifejezetten nem vizsgálta felül, azonban az alperesi hatóság által folytatott ellenőrzés és jogkövetkezmények alkalmazása körében elvi jelleggel megállapította, hogy „*Az állam által utólagosan, hivatalból indított szisztematikus ellenőrzés és szankcionálás lehetősége kétségtelenül a sajtószabadság korlátozását jelenti, ám ennek pusztán lehetősége – hatékony és érdemi bírói kontroll mellett – nem tekinthető alkotmányellenesnek.*”

Ezért a bíróság az Mttv. 187. § (3) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének vizsgálatát nem találta indokoltnak, így a felperes Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmének nem adott helyt.

Az Smtv. 17. § (2) bekezdése szerint „*A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely vallási*

közösség kirekesztésére”.

A bíróság az ügy érdemének vizsgálata során abból indult ki, hogy a vizsgált írásmű a publicisztika műfajába tartozik, amelybe belefér, hogy a szerző kifejtse vélekedését az Afrika irányából Európát érő kihívásokkal, vélelmezett veszélyekkel, az illegális bevándorlással kapcsolatban. Önmagában tehát a témaválasztást a bíróság – az alperessel egyezően – nem találta kirekesztőnek.

A bíróság ugyanakkor egyetértett az alperes azon álláspontjával, hogy a cikkben a teljes afrikai népességre használt olyan jelzők, mint „*globális veszélyes hulladékká tett embernek látszó tárgyak*” vagy „*bevándorlóknak nevezett globális veszélyes hulladék*”, olyan mértékben sértők, hogy azok a véleménynyilvánítás határain túlmutatnak. Ezek miatt alkalmas az írásmű arra, hogy az olvasókban ellenszenvet váltson ki nemcsak az afrikai illegális bevándorlók, hanem valamennyi afrikai személy irányában. A „*hulladék*” szó használatával a szerző olyan tárgyaknak titulálja ezeket az embereket, akiktől meg kell szabadulni, ki kell dobni, vagy legalábbis távol kell őket tartani magunktól. A kirekesztés fogalma pedig pontosan ezt a kollektív kiközösítést foglalja magában.

A szerző azon kijelentése, hogy az „*afrikai népesség tökéletesen feleslegessé vált, nincs és egyre kevésbé lesz, marad számára hely a Földön*” is alkalmas a kirekesztésre, ugyanis az adott szövegkörnyezetben a „*teljesen feleslegessé vált*” kijelentés a fent elemzett „*hulladék*” jelzőhöz kapcsolódik, és szintén az adott közösségtől való elzárkózást, a közösség tagjainak kiközösítését, a tőlük mint felesleges „*tárgyaktól*” való megszabadulást alkalmas elősegíteni.

A szerző a cikk utolsó részében az „*európai fehér ember*”-t mint magasabb rendű fajt említi, amely felszámolásának fegyvereként próbálják a „*bevándorlónak nevezett globális veszélyes hulladékot*” használni. Ez a fajta nyelvhasználat szintén a kirekesztést erősíti, megkülönböztetve egymástól az európai és az afrikai kontinens lakosságát, egymás ellenségeiként beállítva őket.

A bíróság megállapította azt is, hogy az afrikai népességrobbanás, az illegális bevándorlás problémája és az Afrikából érkező illegális bevándorlók társadalmi beilleszkedésének nehézségei kétségtelenül mindenki számára köztudottak, de ez nem menti fel a szerzőt attól, hogy a teljes afrikai közösséget az illegális bevándorlókkal azonosítsa. Éppen azon okból, hogy a szerző a tényeket összemosza a feltételezéseivel és a véleményével, a cikk olvasása közben az olvasóban az a téves benyomás alakulhat ki, hogy az utolsó két bekezdésben foglalt elmélet ugyanolyan kétségtelen tényeket rögzít, mint a cikk első része. Ez az összemosás és a szerző kijelentő, tényközlő stílusa, a véleményére utalás hiánya ugyan önmagukban nem, de a fent kifejtettekkel, így az afrikai népességet lealacsonyítóan minősítő kifejezésekkel együtt értékelve, a írásművet kirekesztésre alkalmas tartalmúnak minősíti.

A fentiekre tekintettel a bíróság egyetértett az alperes azon álláspontjával, hogy az írásmű alkalmas az afrikai bevándorlók kirekesztésére, így közzététele az Smtv. 17. § (2) bekezdésébe ütközött.

A bírságszankció kiválasztása és a kiszabott bírság összege tekintetében a felperes nem hivatkozott jogszabálysértésre, így e körben nem kellett elvégezni az alperes határozatának felülvizsgálatát.

A felperes továbbá csak jogszabályi szinten, általános jelleggel kifogásolta a közzétételre kötelezés szerinte lehetséges önkényességét, azt azonban nem fejtette ki, hogy konkrétan a jelen ügyben is sérelmesnek tekinti-e a közzétételre kötelezés módját és tartamát, és hogy álláspontja szerint milyen

mérlegelési elvnek vagy szempontnak nem feleltek meg ezek a jellemzők, az alperes mérlegelése miatt nem okszerű, e körben miért jogszabálysértő a határozat. Az alperes döntésének felülvizsgálatát tehát e körben sem kellett elvégezni.

Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes határozata a felperes által megjelölt okból nem jogszabálysértő, és a felperes keresetét elutasította.

A pernyertes alperes nem igényelt perköltséget, így e kérdésben a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján nem kellett határozni.

A Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében azonban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (3) bekezdése alapján meghatározott mértékű eljárási illetéket is a felperes viseli.

Budapest, 2018. január 22.

Dr. Dudás Dóra Virág s.k.
bíró